

De Kinderrechtenhelpdesk migratie van Defence for Children

Het begint met een vraag

De Kinderrechtenhelpdesk krijgt jaarlijks ruim duizend vragen binnen van onder anderen kinderen en advocaten. Ruim 600 daarvan betreffen migratie. Hoe werkt de helpdesk en welke successen zijn er behaald? Sander Schuitemaker van Defence for children zet het op een rij.

De Kinderrechtenhelpdesk is het kloppende hart van de organisatie Defence for Children. Dagelijks wordt telefonisch en per e-mail antwoord gegeven op vragen over kinderrechten – vragen van advocaten, hulpverleners, ouders en kinderen zelf. Jaarlijks worden in totaal zo'n 1.100 vragen over jeugdrecht, uitbuiting en migratie beantwoord. In ongeveer 80 migratiezaken per jaar leveren wij uitgebreide juridische input door middel van een kinderrechtenrapportage. Enkele keren per jaar treden we ook in de rechtbank op als deskundige of medegemachtigde.

1. Ondersteuning in individuele zaken

'Kunt u mij nog helpen?' is de eerste vraag die veel kinderen stellen wanneer ze bellen met de Kinderrechtenhelpdesk van Defence for Children. Voorafgaand aan de e-mail of het telefoongesprek met het kind is er vaak al veel misgegaan. Zo wordt er in de huidige procedures nog onvoldoende aandacht besteed aan de rechten van Nederlandse en buitenlandse kinderen. Ook voelen kinderen zich vaak niet gehoord. De focus in procedures ligt vaak op de ouders. Het belang van het kind zoals verwoord in artikel 3 IVRK is niet vastgelegd in de Vreemdelingenwet en door de IND, en in de nationale rechtspraak wordt terughoudend getoetst aan het belang van het kind.¹

Kinderen hebben op grond van het VN-Kinderrechtenverdrag eigen rechten en kunnen eigen gronden hebben om bescherming te zoeken. Op de Kinderrechtenhelpdesk werken juristen die gespecialiseerd zijn in zowel kinderrechten als het jeugdrecht of het asiel- en migratierecht. We bieden hulp in juridische procedures en ondersteunen advocaten.

Wij werken altijd samen met een advocaat en voeren nooit zelf procedures. Als een ouder of kind contact zoekt met de Kinderrechtenhelpdesk, leggen wij altijd eerst contact met de advocaat. In individuele zaken die zich daarvoor lenen nemen wij een standpunt in via een kinderrechtenrapportage die

tijdens een gerechtelijke procedure of een verblijfsprocedure bij de Immigratie- en Naturalisatiedienst door de advocaat wordt ingebracht. In een dergelijke rapportage belichten wij de juridische positie van de betrokken kinderen waarbij het VN-Kinderrechtenverdrag als leidraad dient. De hulp door de Kinderrechtenhelpdesk kan ook bestaan uit praktisch advies over bijvoorbeeld toegang tot onderwijs.

De belangrijkste categorieën waarover vragen binnenkomen op het gebied van migratie zijn: gewortelde kinderen (kinderpardon), gezinshereniging, alleenstaande kinderen, asiel, medisch, nationaliteit en erkenning, opvang en onderdak en vreemdelingenbewaring.

Er zijn vier collega's werkzaam op de Kinderrechtenhelpdesk migratie en enkele stagiair(e)s. Naast het bieden van individuele rechtshulp geeft de Kinderrechtenhelpdesk tevens de mogelijkheid voor Defence for Children om te signaleren wat er misgaat in de naleving van kinderrechten in Nederland. Een signaal kan aanleiding zijn tot vervolgonderzoek, om inzicht te krijgen in de situatie van een groep kinderen en vervolgens te kunnen lobbyen voor verbetering. Zo wordt momenteel een quick scan uitgevoerd naar de omstandigheden van gehandicapte migranten- en vluchtelingenkinderen, omdat er verschillende signalen binnengekomen zijn over een gebrek aan adequate voorzieningen voor kinderen met een beperking en over de te beperkte mate waarin rekening wordt gehouden met hun specifieke rechten, die in het VN-Verdrag inzake de Rechten van Personen met een Handicap zijn vastgelegd.²

2. Voorbeelden van ondersteuning van advocaten

Meedenken met advocaten in verschillende nationale procedures doen wij door het geven van input of via een kinderrechtenrapportage waarin de positie van de kinderen uitvoerig wordt belicht vanuit het IVRK en nationale en andere internationale regelgeving. Een dergelijke rapportage kan door de advocaat worden gebruikt ter ondersteuning van de

¹ ABRvS 16 april 2013, 201211554/1/V4 en ABRvS 23 januari 2013, 201200110/1/v1. Zie verder: 'In de kinderschoenen. Naar een volwassen benadering van het belang van het kind in het vreemdelingenrecht', M.A.C. Herweijer in A&MR 2017-8.

² Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap, New York, 13-12-2006. Nederland heeft het Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap op 30 maart 2007 ondertekend en op 14 juni 2016 geratificeerd.

argumenten en wordt veelal geschreven na het voornemen of gedurende bezwaar en (hoger) beroep. Ook intervenueert Defence for Children door schriftelijk input te leveren in procedures voor het EHRM in Straatsburg of door prejudiciële procedures bij het Hof van Justitie te ondersteunen.

2.1 Ondersteuning in nationale procedures

In de aanloop naar het arrest Chavez-Vilchez ondersteunde Defence for Children een flink aantal verblijfsprocedures van Nederlandse kinderen met een ongedocumenteerde derde-lander ouder.³ De input vanuit Defence for Children zorgde ervoor dat de argumenten van de advocaat over het EU-recht serieuzer werden genomen door de IND en door rechters.⁴ In afwachting van een antwoord van het Hof van Justitie van de Europese Unie werden deze zaken door de meeste rechtbanken aangehouden. Na Chavez-Vilchez werd in bijna al deze zaken door de IND ambtshalve EU-verblijf vastgesteld en een EU-verblijfskaart afgegeven.

In een medische zaak van een Georgisch meisje verklaarde de rechtbank het beroep gegrond onder verwijzing naar de kinderrechtenrapportage van Defence for Children.

Verder komen er veel vragen binnen over medische zaken. In een recente zaak van een Ivoriaans jongetje met ernstige nierproblemen is een verblijfsvergunning medisch verleend voor een jaar. Defence for Children ondersteunde deze zaak met een rapportage die door de advocaat werd ingebracht in de procedure op grond van artikel 64 Vreemdelingenwet. Het beroep in deze zaak werd gegrond verklaard waarbij de rechtbank overwoog dat de IND zich onvoldoende rekenschap heeft gegeven van de belangen van het kind.⁵ In een andere medische zaak, van een Georgisch meisje, werd eveneens het beroep door de rechtbank gegrond verklaard onder verwijzing naar de kinderrechtenrapportage van Defence for Children.⁶ Over staatloosheid en nationaliteitsrecht komen ook de nodige vragen binnen. Recent lukte het om een staatloos kind dat bij pleegouders verbleef na intensief meedenken en adviseren vanuit de Kinderrechtenhelpdesk als staatloos geregistreerd te krijgen, waarna het kind kon opteren voor de Nederlandse nationaliteit op grond van artikel 6 lid 1, onder b van de Rijkswet op het Nederlanderschap.

2.2 Internationale interventies

In principiële zaken of zaken waar kinderrechten voor een grote groep kinderen in het geding zijn, intervenueert Defence for Children ook door het EHRM in Straatsburg toestemming te vragen om schriftelijk input te leveren via een third party intervention,⁷ door prejudiciële procedures bij het Hof van Justitie te ondersteunen of door mee te denken over mogelijke

prejudiciële vragen die door de nationale rechter kunnen worden gesteld. Hieronder enkele in het oog springende voorbeelden.

Onderdak voor kinderen

In 2006 werd de Kinderrechtenhelpdesk van Defence for Children in de vroege ochtend gebeld door een jong meisje uit Burundi: 'We weten niet waar we moeten gaan slapen vanavond. We hebben vannacht op een bankje geslapen op het station. We zijn uit het asielzoekerscentrum gezet en moeten terug naar Burundi.'⁸ Begin 2007 bedacht advocaat Pim Fischer dat een klacht bij het Europees Comité voor Sociale Rechten zou kunnen worden ingediend tegen de Nederlandse praktijk om gezinnen met kinderen die uitgeprocedeerd waren op straat te zetten. Het Comité ziet toe op de naleving van het Europees Sociaal Handvest. Dit verdrag vult het EVRM aan en past het VN-Kinderrechtenverdrag in de praktijk toe. Het Comité neemt

het belang van het kind als leidraad bij de beslissingen over zaken waar kinderen bij betrokken zijn.

Gedurende veel dagen en ook avonden hebben organisaties verenigd in de Coalitie Geen Kind op Straat, waaronder Defence for Children, UNICEF Nederland en Stichting LOS, samen met advocaten Pim Fischer en Neal Blomjous en docent internationaal recht Joris Sprakel, gewerkt aan de klacht.⁹ Het was pionierswerk omdat het de eerste keer was dat er vanuit Nederland zo'n klacht werd ingediend. Op 20 oktober 2009 hoorde de overheid dat de klacht gegrond werd verklaard.¹⁰ Het Comité oordeelde dat de Nederlandse staat uitgeprocedeerde kinderen niet op straat mag zetten omdat de staat verantwoordelijkheid draagt voor deze kinderen. Hen op straat zetten, achtte het Comité dan ook in strijd met het respect voor hun menselijke waardigheid, waarbij de staat geen rekening houdt met de kwetsbare situatie van de kinderen.¹¹

Na de uitspraak veranderde de Nederlandse regering nog niets. De Coalitie Geen Kind op Straat vroeg aandacht voor de uitspraak via een campagne. In bushokjes en op Het Plein in Den Haag lagen mensen in slaapzakken om tot een oplossing op te roepen.

Het duurde nog tot 2012 voordat de uitspraak van het ECSR door een arrest van de Hoge Raad definitief zijn beslag kreeg in de Nederlandse rechtsorde. De Hoge Raad bepaalde dat kinderen en ouders niet gescheiden mogen worden om alleen de kinderen op te vangen en de ouders op straat te laten staan.¹²

3 HwJ EU (Grote Kamer), 10 mei 2017, C-133/15 (*Chavez-Vilchez e.a.*) *JV* 2017/143 m.nt. C.A. Groenendijk [ECLI:EU:C:2017:354], ve17000895.

4 Dat blijkt althans uit de feedback die wij terugkrijgen via een enquête afgenomen onder advocaten.

5 VK Rb. 's-Gravenhage zp. Amsterdam, 8 juli 2016, AWB 15/8670, De uitspraak werd niet gepubliceerd; zie over de beoordeling medisch-psychiatrische nood situatie bij kinderen: ECLI:NL:RBDHA:2017:3972.

6 Rb 's-Gravenhage zp Arnhem, 19 juli 2017, AWB 17/1773, gepubliceerd op Vluchtweb. Tegen deze uitspraak is hoger beroep ingesteld door de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie. Defence for Children schreef nogmaals een kinderrechtenstandpunt in reactie op het hoger beroepschrift van de staatssecretaris.

7 Een niet-gouvernementele organisatie als Defence for Children kan de president van het Hof toestemming vragen om als derde partij op te treden op grond van art. 36 EVRM en Rule 44 Rules of the Court EHRM.

8 Inleiding Carla van Os op genomen in de bundel *De beste uitspraak in het vreemdelingenrecht*. Uitgegeven ter ere van het 33-jarig bestaan van kantoor Hamerslag en Van Haren en het afscheid van de oudste maten van dit kantoor. Op 20 januari 2017 werd de uitspraak van het ESH uitgeroepen door de aanwezigen bij dit jubileum tot Beste uitspraak in het Vreemdelingenrecht.

9 De Coalitie Geen Kind op Straat bestaat uit: Defence for Children, Stichting LOS, UNICEF, Vluchtelingenwerk Nederland, INLIA, Kerk in Actie en Stichting Kinderpostzegels Nederland.

10 ECSR, 20 oktober 2009, 47/2008 (DCI - Nederland), *JV* 2010/150 m.nt. P.E. Minderhoud en F.F. Larsson, ve10000325.

11 ECSR, 20 oktober 2009, 47/2008 (DCI - Nederland), *JV* 2010/150 nt P.E. Minderhoud en F.F. Larsson, punt 70 en 71, ve10000325.

12 Hoge Raad, 21 september 2012, 11/01153, *JV* 2012/458 m.nt. C.H. Slingenbergh [LJN: BW5328], ve12001967.

De uitspraak is fundamenteel geweest voor het erkennen van het recht op onderdak voor ieder kind.

Tarakhel

In de zaak Tarakhel heeft Defence for Children het EHRM verzocht om als derde partij op te mogen treden. De Zwitserse autoriteiten wilden de familie Tarakhel op grond van de Dublinverordening (Dublin III) terugsturen naar Italië. De familie stelde dat gedwongen terugkeer een schending van artikel 3 van het EVRM zou betekenen, omdat zij vanwege de zeer slechte opvangfaciliteiten in Italië het risico liepen te worden blootgesteld aan onmenselijke behandeling. Defence for Children kreeg die toestemming en betoogde dat de gedwongen terugkeer van asielzoekers naar Italië een schending van artikel 3 EVRM betekent als het minderjarigen betreft. Asielzoekerskinderen zijn dubbel kwetsbaar, vanwege hun status als asielzoeker en vanwege hun minderjarigheid. Defence for Children heeft benadrukt dat artikel 3 EVRM geïnterpreteerd moet worden in het licht van het VN-Kinderrechtenverdrag, zoals het EHRM in enkele eerdere uitspraken in detentie zaken ook had gedaan. Aan het belang van het kind wordt onvoldoende gewicht toegekend binnen de systematiek van de Dublinverordening. Dit belang moet de eerste overweging zijn bij beslissingen over die gedwongen terugkeer. Tijdens de zitting van het EHRM werd uitgebreid aandacht besteed aan het belang van het kind.

Defence for Children betoogde in de interventie dat kinderen en ouders die gedwongen terugkeren naar Italië het risico lopen in een kraakpand of zelfs op straat te belanden. Bovendien lopen kinderen een reëel risico gescheiden te worden van een of zelfs beide ouders. Kinderen die vanwege hun achtergrond al zo kwetsbaar zijn, lopen een groot risico in Italië te moeten overleven in omstandigheden die verdere schade toebrengen aan hun ontwikkeling.

De zaak Jeunesse en het rapport van Defence for Children hebben geleid tot wijzigingen in de werkinstructie van de IND over artikel 8 EVRM.

Het EHRM oordeelde dat artikel 3 EVRM geschonden zou worden wanneer de familie Tarakhel gedwongen werd om naar Italië terug te keren zonder vooraf verkregen garanties over de opvang en de geschiktheid daarvan voor minderjarigen.¹³ Als gevolg van deze uitspraak werden de Dublin overdrachten naar Italië tijdelijk stopgezet. Inmiddels zijn Dublinoverdrachten naar Italië weer hervat, maar moeten wel garanties worden gevraagd.¹⁴

Na Tarakhel is er ook de nodige jurisprudentie tot stand gekomen over andere categorieën kwetsbaren, zoals zieke mensen en zwangere vrouwen, waarvoor eveneens garanties moesten worden gevraagd.¹⁵ Inmiddels kan volgens de Afdeling in veel gevallen worden volstaan met een mededeling over de medische toestand van betrokkene aan de lidstaat waarnaar de overdracht plaatsvindt.¹⁶

Jeunesse

In de zaak Jeunesse ging het om een Surinaamse moeder die al 16 jaar in Nederland woonde. Ze kwam oorspronkelijk op een toeristenvisum naar Nederland en heeft daarna nooit een verblijfsvergunning gehad. In Nederland trouwde ze met een Nederlandse man en kreeg samen met hem drie kinderen, die ook de Nederlandse nationaliteit verkregen. Gedurende haar verblijf in Nederland heeft mevrouw Jeunesse meerdere keren een verblijfsvergunning aangevraagd en hier procedures over gevoerd. Die aanvragen werden afgewezen omdat zij niet beschikte over een machtiging tot voorlopig verblijf (mvv). Een dergelijk visum zou ze in Suriname moeten aanvragen. Ze zou dan gescheiden worden van haar Nederlandse gezin, of haar gezin zou moeten verhuizen naar Suriname. Gedurende haar verblijf in Nederland is het adres van mevrouw Jeunesse altijd bekend geweest bij de Nederlandse autoriteiten, die haar desondanks nooit hebben uitgezet.

Ook in deze zaak kreeg Defence for Children van het Hof toestemming om vanuit kinderrechtelijk perspectief schriftelijk input te geven (third party intervention). Defence for Children heeft de relatie tussen het VN-Kinderrechtenverdrag en de rechtspraak van het Hof benadrukt en de Nederlandse praktijk bekritiseerd.

Het Hof oordeelde dat Nederland in strijd met artikel 8 EVRM heeft gehandeld. In het eindoordeel in de zaak van mevrouw Jeunesse en haar gezin stelt het Hof dat Nederland weliswaar enige aandacht had voor de kinderen, maar dat dit onvoldoende is.¹⁷ Het 'belang van het kind', zoals verwoord in artikel 3 van het VN-Kinderrechtenverdrag, is van zeer groot gewicht. Het Hof benadrukt dat de nationale autoriteiten in gezinsmigratiezaken altijd expliciet aandacht moeten besteden aan de uitvoerbaarheid, haalbaarheid en proportionaliteit van een eventuele verhuizing naar een ander land voor de kinderen.

Defence for Children heeft in juni 2015 het rapport *Gezinnen in de knel* gepubliceerd.¹⁸ In dit rapport wordt een uitgebreide analyse gemaakt van het belang van het kind in het Europese en Nederlandse gezinsmigratiebeleid. Op basis hiervan komen de auteurs tot aanbevelingen op het gebied van het IVRK, het EVRM en EU-recht, voor de Staat, de IND en de rechterlijke macht. Het arrest Jeunesse is erg belangrijk geweest voor de erkenning van het belang van het kind in migratiezaken. Deze zaak en het rapport van Defence for Children hebben uiteindelijk geleid tot wijzigingen in de werkinstructie van de IND over artikel 8 EVRM waarin een hoofdstuk is opgenomen over het belang van het kind.¹⁹

13 EHRM (Grote kamer), 4 november 2014, 29217/12 (Tarakhel - Zwitserland) JV 2014/384 m.nt. H.Battjes.

14 De familie Tarakhel is zelf uiteindelijk alsnog uitgezet naar Italië.

15 Zie bijvoorbeeld: ABRvS, 22 juli 2015, 201404312/1/V3 [ECLI:NL:RVS:2015:2430], ve15001320; Rb. Den Haag zp. Haarlem, 4 maart 2015, AWB 14/16657, ve15000525.

16 ABRvS, 7 oktober 2015, 201506164/1/V3, JV 2015/331 [ECLI:NL:RVS:2015:3209], ve15001760 en ABRvS, 11 mei 2017, 201702435/1

V3, JV 2017/150 m.nt. H. Battjes [ECLI:NL:RVS:2017:1258], ve17000951.

17 EHRM (Grote kamer), 3 oktober 2014, 12738/10 (Jeunesse - Nederland), JV 2014/343 m.nt. P. Boeles

18 Rapport Defence for Children 'Gezinnen in de knel' – J. Werner en M. Goeman, juni 2015, ve15001075.

19 IND-werkinstructie 2015/4, Richtlijnen voor de toepassing van artikel 8 EVRM – herziene versie (8 september 2016), ve17000300; TK 32317, 282 – Brief Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie van 22 mei 2015 over aanpassing werkinstructie IND bij art. 8 EVRM i.v.m. arrest Jeunesse, ve15000910.

De werkinstructie die niet openbaar was, is op aandringen van de Tweede Kamer gepubliceerd.²⁰

Chavez-Vilchez en anderen

Via advocaat Else Weijzenfeld kwam de zaak Chavez-Vilchez binnen op de Kinderrechtenhelpdesk van Defence for Children.²¹ Op 8 maart 2011 had het Hof van Justitie in de zaak van de Colombiaanse familie Ruiz Zambrano bepaald dat het recht om als Unieburgerkind in je eigen land te kunnen wonen, behoort tot de belangrijkste rechten verbonden aan het Unieburgerschap. Omdat een kind voor de verwezenlijking van zijn rechten als Unieburger afhankelijk is van een verzorgende ouder, bepaalde het Hof van Justitie in de zaak Ruiz Zambrano dat wanneer een lidstaat buitenlandse ouders niet zou toelaten en zou buitensluiten van de arbeidsmarkt, de kinderen feitelijk gedwongen worden om het land te verlaten.²² Zij kunnen dan de meest essentiële rechten die het Europees burgerschap met zich brengt niet effectueren. De zaak Chavez-Vilchez gaat over de vraag hoe deze rechtspraak moet worden toegepast.

Gedurende een aantal jaar is de Zambrano-jurisprudentie zeer restrictief uitgelegd door de overheid en de Afdeling.²³ Bij de Kinderrechtenhelpdesk van Defence for Children kwamen dan ook veel vragen binnen over dit soort zaken en in veel zaken zijn kinderrechtenrapportages geschreven om het belang van het kind te belichten dat ten onrechte geen rol speelde in deze zaken. Het Handvest grondrechten van de EU (Hv) en het daarin vervatte recht op gezinsleven (artikel 7) en het hogere belang van het kind (artikel 24), werden door de Afdeling niet van toepassing geacht in dit soort zaken. Dit omdat de betrokken Unieburgerkinderen geen gebruik hadden gemaakt van hun vrij verkeer en er dus sprake was van een interne situatie. Ook op deze opvatting is de nodige kritiek geleverd.²⁴ De kinderrechtenrapportage van Defence for Children, ter ondersteuning van de prejudiciële procedure bij het Hof, ging met name in op de toepasselijkheid van het Handvest. Ook werd met de advocaten meegedacht over de te stellen prejudiciële vragen.

De kinderrechtenrapportage ondersteunde de prejudiciële procedure en ging in op de toepasselijkheid van het Handvest.

Inmiddels hebben de prejudiciële vragen geleid tot een bijzonder mooi arrest van de Grote Kamer van het Hof, waarin is bepaald dat lidstaten het verblijfsrecht niet kunnen ontzeggen aan de derdelander ouder van een minderjarige EU-burger, als hierdoor het kind de EU zou moeten verlaten met zijn derdelander ouder. Uit het arrest Chavez-Vilchez volgt dat het niet voldoende is om enkel vast te stellen dat er naast de vreemdeling een andere ouder is die in beginsel de dagelijkse

zorg voor het kind op zich zou kunnen nemen. Er dient te worden vastgesteld dat er tussen het kind en de derdelander ouder geen zodanige afhankelijkheidsrelatie bestaat dat het kind alsnog verplicht wordt het EU-grondgebied te verlaten als het verblijfsrecht aan die ouder wordt geweigerd. Alle betrokken omstandigheden dienen hierbij te worden onderzocht. Het is in eerste instantie aan de derdelander ouder om dit aannemelijk te maken.

Belangrijk is dat de overheid nu zelf verplicht is om te onderzoeken of er sprake is van een afhankelijkheidsrelatie tussen de derdelander ouder en het kind, ook als de Nederlandse ouder voor het kind kan en wil zorgen. In het nieuwe beleid van de IND, in werking getreden op 1 oktober 2017, staat dat de IND afhankelijkheid aanneemt als de derdelander ouder daadwerkelijk zorg- en/of opvoedingstaken verricht, ongeacht de omvang en de frequentie.²⁵

Bij het onderzoek moet de IND rekening houden met alle relevante omstandigheden, zoals leeftijd van het kind, lichamelijke en emotionele ontwikkeling, mate van emotionele afhankelijkheid van de derdelander ouder, evenals het risico voor het evenwicht van het kind indien het van deze laatste ouder zou worden gescheiden. Dit alles in het licht van het recht op gezinsleven (art. 7 Hv) en het hogere belang van het kind (art. 24 Hv). Dit betekent dat het arrest Chavez-Vilchez niet alleen van toepassing is in gevallen waarbij de Nederlandse ouder uit beeld is maar ook op gezinnen waarvan de Nederlandse ouder en de derdelanderouder gezamenlijk voor de kinderen zorgen.

In een groot aantal helpdeskzaken die soms al jarenlang bekend waren op de Kinderrechtenhelpdesk van Defence for Children is inmiddels door de IND verblijfsrecht vastgesteld op grond van het EU-recht na Chavez-Vilchez. Ouders die jarenlang in een zeer armoedige situatie met hun kinderen hebben moeten leven, hebben nu eindelijk recht op bijstand, toeslagen en kinderbijslag. Dit leidt direct al tot een enorme verbetering in

de levensstandaard van deze gezinnen.²⁶ Het valt nog te bezien hoe zal worden omgegaan met het compenseren van het ten onrechte onthouden van sociale zekerheid aan mensen met rechtmatig verblijf. Hierbij is het van belang dat sprake is van een afgeleid verblijfsrecht op grond van het EU-recht met een declaratoir karakter; verblijf hoeft dus niet te worden verleend maar bestaat van rechtswege.

Een drietal gezinnen, waarover in de zaak Chavez-Vilchez was geprocedeerd, hebben jarenlang ten onrechte moeten leven van een inkomen onder het minimum. Advocaat Weijzenfeld vroeg via een voorlopige voorziening om de spoedige uitbetaling van voorschotten van bijstand en kinderbijslag omdat langer wachten op de uitkomst van de prejudiciële procedure bij de CRvB onverantwoord was.²⁷

20 Antwoord op Kamervragen van n.a.v. rapport *Gezinnen in de knel*, 9 juli 2015, ve15001178.

21 HvJ EU (Grote Kamer), 10 mei 2017, C-133/15 (Chavez-Vilchez e.a.), *JV* 2017/143 m.nt. C.A. Groenendijk [ECLI:EU:C:2017:354], ve17000895.

22 HvJ EU, 8 maart 2011, C-34/09 (Ruiz Zambrano), *JV* 2011/146 m.nt. P. Boeles, ve11000568.

23 Zie bijvoorbeeld Asiel&Migrantenrecht 2013, nr. 8 *Ruiz Zambrano vanuit familie en jeugdrechtelijk perspectief*, G. Cardol en noot G. Cardol bij ABRvS 6 juni 2014 2014, 201400375/1/V2, *JV* 2014/287, ve14000982.

24 De veel te vroeg gestorven Tomas Weterings heeft zich vanaf het begin verzet tegen deze restrictieve lijn en dit standpunt met verve uitgedragen als zeer actieve advocaat, docent en inspirator voor velen. Zie o.a. zijn artikelen 'Uitspraak van de maand: HvJ EU van 6 december 2012, C-356/11 en C-357/11 (O. en S. en L., ve12002415)' in *A&MR* 2013-1, p. 30/31, ve13000411 en 'Uitspraak van de Maand: Alokpa e.a., Ruiz Zambrano nu eindelijk verduidelijkt?' in *A&MR* 2013-8, p. 401 e.v., ve13002154 en noten bij ABRvS 28 juni 2013, 201204124/1/V1, *JV* 2013/289 [ECLI:NL:RVS:2013:131], ve13001369 en ABRvS 4 december 2015, 201410621/1/V3, *JV* 2016/51 [ECLI:NL:RVS:2015:3807], ve15002146.

25 Vc B10/2.2.

26 Zie noot C.A. Groenendijk bij *JV* 2017/143, onder punt 11, waarin verwezen wordt naar onderzoek naar de effecten voor kinderen die in de VS in zulke situaties opgroeien zie H. Yoshikawa, *Immigrants raising citizens: Undocumented parents and their children*, New York 2011 (Russell Sage Foundation) en R. Capps, M. Fix & J. Zong, *A profile of U.S. citizen children with undocumented immigrant parents*, Washington D.C. 2013 (Migration Policy Institute).

27 De einduitspraak van de CRvB is nog niet gedaan.

De zaken zijn door Defence for Children ondersteund met een drietal kinderrechtenrapportages. Vanuit jeugdrechtelijk perspectief is gewezen op de schadelijkheid voor de ontwikkeling van kinderen die moeten opgroeien en vanuit migratierechtelijk perspectief op de uitleg die door het Hof wordt gegeven aan de positie van minderjarige Unieburgers. De voorzieningenrechter van de CRvB overwoog dat het belang van de opvoeding en ontwikkeling van de Nederlandse kinderen zwaarder dient te wegen dan het belang van de overheid om te mogen wachten op het definitieve oordeel en besloot tot toewijzing van het verzoek om uitkering van een voorschot in deze zaken.²⁸

3. Voor het voetlicht

De Kinderrechtenhelpdesk van Defence for Children maakt zich hard voor de juridische versterking van kinderrechten in de praktijk en in de rechtsontwikkeling. Successen die hierbij samen met de betrokken advocaten zijn behaald, hebben een bijdrage geleverd aan het versterken van het belang van het kind in migratie- en asielzaken. De nationale

uitvoeringspraktijk, beleidmakers, de wetgever en de rechterlijke macht kunnen er niet omheen dat het belang van het kind in alle beslissingen een eerste overweging dient te vormen.²⁹ Wij hebben er vertrouwen in dat het belang van het kind in de toekomst alleen maar robuuster zal worden verankerd in het migratierecht.

Graag denken wij met advocaten en rechtshulpverleners mee in procedures om de positie van kinderen voor het voetlicht te brengen. Dat lijkt geen overbodige luxe gezien het regeerakkoord van de regering Rutte III, waarin het woord mensen-smokkel vaker voorkomt dan het woord mensenrechten en waarin met geen woord wordt gerept over de rechten van migranten- en vluchtelingenkinderen.³⁰

Contactgegevens Kinderrechtenhelpdesk
071 – 516 09 80
Info@defenceforchildren.nl
www.defenceforchildren.nl/helpdesk

28 O.a. Vzv CRvB, 14 juli 2017, 17/3739 WWB-VV, JV 2017/185 [ECLI:NL:CRVB:2017:2420]; overige uitspraken van dezelfde datum n.n.g.

29 Zie hierover ook het artikel in A&MR 2017-8 – 'In de kinderschoenen. Naar een volwassen benadering van het belang van het kind in het vreemdelingenrecht', M.A.C. Herweijer, ve17001976.

30 *Vertrouwen in de toekomst* – Regeerakkoord 2017-2021 VVD, CDA, D66, CU 10 oktober 2017, ve17002129.

071 516 09 80
KINDERRECHTENHELPDESK

Gratis advertentie

**Een kind is geen nummer,
maar dit nummer is wel
belangrijk voor een kind**

www.defenceforchildren.nl

**DEFENCE for
CHILDREN**